

18 Ιουνίου 1991

[ΠΙΚΗΣ, ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΗΣ, ΑΡΤΕΜΙΔΗΣ, ΚΩΝ-
ΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Δ/στές]

TAMASOS TOBACCO SUPPLIES AND CO.,

Εφεσείοντες,

v.

ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΜΕΣΩ

1. ΕΦΟΡΟΥ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ,

2. ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΠΑΡΑΛΗΠΤΗ ΚΑΙ
ΕΦΟΡΟΥ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ,

Εφεσιβλήτων.

(Αναθεωρητική Έφεση Αρ. 902).

5 Διοικητικό Δίκαιο — Διάκριση δημοσίου από το ιδιωτικό δίκαιο —
Αν η πράξη της διοίκησης στοχεύει πρωταρχικά στην προώθηση
δημοσίου συμφέροντος εμπίπτει στο Δημόσιο Δίκαιο διαφορετικά
στο ιδιωτικό — *Antonioni and Others v. Republic* (1984) 3 C.L.R.
623.

10 Ο Περί Ομορρύθμων και Ετερορρύθμων Εταιρειών και Εμπορικών
Επωνυμιών Νόμος, Κεφ. 116 — Οι αποφάσεις της Εφόρου Εται-
ρειών στην άσκηση των εξουσιών που της παρέχει ο πιο πάνω
Νόμος, σε σχέση με την εγγραφή ομόρρυθμης εταιρείας ανάγονται
στη σφαίρα του ιδιωτικού δικαίου — Η απόφαση της Εφόρου
Εταιρειών να αρνηθεί να προβεί στις αιτούμενες διορθώσεις στην
αίτηση-έντυπο Αρ. Ο/Ε1 για την εγγραφή ομόρρυθμης εταιρείας
εμπίπτει στα πλαίσια του ιδιωτικού δικαίου — Δεν υπόκειται σε
αναθεώρηση βάσει του άρθρου 146.1 του Συντάγματος.

15 Οι εφεσείοντες είχαν υποβάλει αίτηση-έντυπο για εγγραφή
ομόρρυθμης εταιρείας. Στην αίτηση το όνομα των εφεσειόντων
γράφτηκε λανθασμένα και όπως διαπιστώθηκε μερικά θέματα
20 χρειαζόντουσαν τροποποιήσεις. Με εξουσιοδότηση των εφεσειώ-
ντων οι οποίοι επείγονταν πάρα πολύ να προχωρήσουν με την εγ-
γραφή της εταιρείας, η αρμόδια υπάλληλος των εφεσιβλήτων προέ-
βη η ίδια στις αναγκαίες τροποποιήσεις. Με μεταγενέστερη αίτησή
τους προς την Έφορο Εταιρειών οι εφεσείοντες ισχυρίστηκαν ότι
25 για ορισμένες τροποποιήσεις που είχαν γίνει δεν είχαν δώσει εξου-
σιοδότηση και ζητούσαν γι' αυτό όπως διορθωθούν οι αλλαγές. Η
απάντηση της Εφόρου ήταν απορριπτική και ως εκ τούτου κατα-

χωρήθηκε η προσφυγή επί της οποίας η απόφαση προσβλήθηκε με την παρούσα έφεση.

Η απόφαση του πρωτόδικου Δικαστή ήταν ότι η προσβαλλόμενη απόφαση της Εφόρου δεν ενέπιπτε στη σφαίρα του Δημοσίου Δικαίου και γι' αυτό δεν μπορούσε να προσβληθεί με προσφυγή. Για την απόφασή του αυτή βασίστηκε στην απόφαση της Ολομέλειας του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην υπόθεση *Photos Photiades v. Takis Photiades etc.* (1988) 3 C.L.R. 2084.

5

Το Ανώτατο Δικαστήριο απορρίπτοντας την έφεση αποφάσισε ότι:

(1) Το πεδίο του δημοσίου δικαίου διακρίνεται από το ιδιωτικό δίκαιο ανάλογα με τον σκοπό τον οποίο η νομοθεσία αποβλέπει να προάξει και το ενδιαφέρον του κοινού στη συγκεκριμένη λειτουργία και αποφάσεις. Θέματα συνεταιρισμού αφορούν κατά κύριο λόγο ιδιωτικά δικαιώματα.

10

(2) Ο λόγος (ratio) της υπόθεσης *Photiades* είναι ότι οι αποφάσεις της Εφόρου στην άσκηση των εξουσιών που της παρέχει ο περί Ομορρυθμών και Ετερορρυθμών Εταιρειών και Εμπορικών Επωνυμιών Νόμος, Κεφ. 116, σε σχέση με την εγγραφή ομόρρυθμης εταιρείας ανάγονται στη σφαίρα του ιδιωτικού δικαίου. Δεν περιορίζεται ο λόγος της *Photiades* στα συγκεκριμένα γεγονότα εκείνης της έφεσης ή σε οποιαδήποτε τμήματα των εξουσιών της Εφόρου. Για τους ίδιους λόγους και στην παρούσα υπόθεση η ενέργεια της Εφόρου εμπίπτει στα πλαίσια του ιδιωτικού δικαίου και συνεπώς δεν υπόκειται σε αναθεώρηση με βάση το άρθρο 146.1 του Συντάγματος.

15

20

25

Η έφεση απορρίπτεται με έξοδα.

Αναφερόμενες Υποθέσεις:

Photos Photiades etc. v. Takis Photiades etc. (1988) 3 A.A.Δ. 2084·

Antoniou and Others v. Republic (1984) 3 C.L.R. 623·

Machlouzarides v. Republic (1985) 3 C.L.R. 2342·

Hellenic Bank Ltd. v Republic (1986) 3 C.L.R. 481.

30

Έφεση.

Έφεση εναντίον της απόφασης Δικαστή του Ανώτατου Δικαστηρίου Κύπρου (Κούρρη, Δ.) που δόθηκε στις 18 Φεβρουαρίου, 1989 (Αριθμός Προσφυγής 347/87) με την οποία η προσφυγή των εφεσειόντων εναντίον της άρνησης της Έφορου Εταιρειών να προβεί στις αιτούμενες διορθώσεις απορρίφθηκε.

35

Γ. Κακογιάννης και Χ. Σταυράκης, για τους εφεσείοντες.

Α. Ευαγγέλου, Ανώτερος Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τους εφεσίβλητους.

5

Cur. adv. vult.

ΠΙΚΗΣ Δ.: Την απόφαση του Δικαστηρίου θα δώσει ο Δικαστής κ. Γ. Χρυσοστομής.

ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΗΣ Δ.: Στις 24.12.86, ένας υπάλληλος της καπνοβιομηχανίας Γκαράνης και Πετρίδης Λτδ., καταχώρησε στο Γραφείο της Εφόρου Εταιρειών, εφεσίβλητου, αίτηση-έντυπο Αρ. Ο/Ε.1, για την εγγραφή της ομόρρυθμης εταιρείας Tamamos Tobacco Suppliers and Co., που είναι οι εφεσείοντες. Στην αίτηση αυτή το όνομα των εφεσείοντων γράφτηκε λανθασμένα. Αναφέρθηκε σαν 10 Tamamos Suppliers and Co. Επίσης από την αρμόδια υπάλληλο των εφεσιβλήτων διαπιστώθηκαν και άλλα θέματα που χρειαζόντουσαν τροποποιήσεις ή διευκρινίσεις. 15

Επειδή οι ενδιαφερόμενοι για την εγγραφή της εταιρείας επείγοντο πάρα πολύ να προχωρήσουν με την εγγραφή της, η αρμόδια υπάλληλος των εφεσιβλήτων επικοι- 20 νώνησε τηλεφωνικώς μαζί τους και αφού πήρε τις σχετικές πληροφορίες, τις δόθηκαν οδηγίες και προέβη η ίδια στις αναγκαίες τροποποιήσεις ή διορθώσεις. Έτσι έγινε η εγγραφή του συνεταιρισμού αυθημερόν, ενώ υπό 25 άλλες συνθήκες τούτο δεν θα ήταν κατορθωτό.

Μια από τις κατ' εξουσιοδότηση τροποποιήσεις που έγιναν από την υπάλληλο των εφεσιβλήτων, αφορούσε το ποιοί από τους ομόρρυθμους συνεταιίρους θα ήταν εξου- 30 σιοδοτημένοι να διαχειρίζονται τα της εταιρείας, να τη διευθύνουν και να υπογράφουν δι' αυτή μετά του ονόματος της.

Στην αίτηση τα ονόματα των ομορρύθμων συνεταιίρων που αναφέροντο ήταν τα ακόλουθα:

1) Στέλιος Γκαράνης ή Λουκής Πετρίδης, εκ μέρους της Καπνοβιομηχανίας Γκαράνης & Πετρίδης Λτδ.,

2) Νίκος Στεφάνου, εκ μέρους της Φραγκούδης & Στεφάνου Λτδ.

Πέραν από τα ονόματα αυτά, αναφερόταν και η φράση "οιοσδήποτε εκ των εν λόγω συνεταιρών". Η υπάλληλος των εφεσιβλήτων διάγραψε τη φράση αυτή και έγραψε τη φράση "από κοινού", γεγονός που σήμαινε πως όλοι οι συνεταιρικοί από κοινού θα μπορούσαν να δεσμεύουν την εταιρεία και όχι οποιοσδήποτε από αυτούς, όπως γράφτηκε αρχικά στην αίτηση. 5 10

Είναι ισχυρισμός των εφεσιβλήτων ότι, η υπάλληλος προέβη στις αλλαγές αυτές καλόπιστα, προσπαθώντας να βοηθήσει κάτω από επείγουσες συνθήκες.

Στις 31.1.87 οι δικηγόροι των εφεσιδόντων, με επιστολή τους προς τους εφεσιβλήτους, διατύπωσαν τη θέση πως η πιο πάνω αναφερόμενη υπάλληλος δεν ήταν εξουσιοδοτημένη από τους αιτητές να προβεί στις διορθώσεις, οι οποίες και έγιναν χωρίς τη δική τους γνώση και κάλεσαν την Έφορο Εταιρειών να διορθώσει τις αλλαγές. 15 20

Στις 16.2.87 η Έφορος Εταιρειών με απαντητική επιστολή της, απόρριψε τους ισχυρισμούς ότι οι τροποποιήσεις έγιναν χωρίς εξουσιοδότηση και αρνήθηκε να προβεί στις αιτούμενες διορθώσεις. Επακολούθησε και άλλη αλληλογραφία, πλην όμως η Έφορος Εταιρειών επέμεινε στην αρχική της απόφαση. 25

Σαν αποτέλεσμα της άρνησης αυτής της Εφόρου Εταιρειών, καταχωρήθηκε η παρούσα προσφυγή.

Το εκδικάσαν την υπόθεση Δικαστήριο, με την απόφασή του ημερ. 18.2.89, βασίστηκε στην υπόθεση *Photos Photiades etc v. Takis Photiades etc. (1988) 3 A.A.D. 2084*, κατάληξε στο συμπέρασμα ότι η προσβαλλόμενη απόφαση δεν εμπίπτει στη σφαίρα του Δημοσίου Δικαίου και γι' 30

αυτό δεν μπορεί να προσβληθεί ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου με βάση το άρθρο 146.1 του Σύντάγματος. Το σχετικό απόσπασμα της προσβληθείσας απόφασης βρίσκεται στις σελ. 4 - 5 και έχει ως ακολούθως:

5 "I was impressed by the argument of learned counsel
for the applicants which was very attractive, but in view
of the decision of the Full Bench of the Supreme Court in
the case *Photos Photiades of Nicosia etc v. Takis*
10 *Photiades etc, Appeals Nos. 692 and 697, heard together*
dated 10.11.1988, I am of the opinion that the decision of
the Registrar of Companies in the present case falls
within the domain of Private Law and as such is not
justiciable in the sense of Article 146.1 of the
15 Constitution. In that appeal it was decided that the
character of the act of registration of a partner under
Section 56(1) of The Partnership Law, Cap. 116, falls
within the domain of the Private Law and it is not
justiciable in the sense of Article 146.1 of the
20 Constitution. It is a decision of the Full Bench of the
Supreme Court and it is binding upon me because in the
present case we are concerned with the refusal of the
Registrar to make corrections in the application of the
applicants for the registration of their partnership. Again,
25 if it were to be held that we are not concerned with the
registration of a partnership but about corrections in the
form for the registration of a partnership, I respectfully
adopt the reasoning of the *Photiades* case (*supra*) and I
also find that the sub judge decision falls within the
domain of Private Law and as such is not justiciable.

30 Having decided this point which disposes of the
recourse I do not propose to examine the substance of
the case."

35 Η υπό κρίση έφεση στρέφεται εναντίον της απόφασης
αυτής του πρωτόδικου Δικαστηρίου και η ουσιαστική ει-
σήγηση που υποβλήθηκε ενώπιόν μας από το δικηγόρο
των εφεσειόντων είναι ότι υπάρχει πεδίο για διάκριση
από την υπόθεση *Photiades* (ανωτέρω), με αναφορά στα

γεγονότα της παρούσας υπόθεσης. Πριν εξετάσουμε το θέμα τούτο, θα αναφερθούμε με κάποια συντομία στη διάκριση μεταξύ του Δημοσίου και του Ιδιωτικού Δικαίου. Η διάκριση αυτή απασχόλησε στο παρελθόν το Ανώτατο Δικαστήριο σε αριθμό υποθέσεων. Στην υπόθεση *Antonίου and Others v. Republic* (1984) 3 CLR 623, αυτή η διάκριση απεικονίζεται με σαφήνεια από το Δικαστή κ. Πική, όπου στις σελ. 626-627, είπε τα ακόλουθα: 5

"The ascertainment of the rights of citizens to immovable property is primarily of interest to the parties immediately affected thereby. The public has but a remote interest in the matter. 10

The Supreme Court was alive to the conceptual difficulties inherent in drawing the dividing line between acts of administration in the domain of public law on the one hand and in the domain of private law on the other. In one sense the public is interested in every decision of the administration. Underlying the above decisions is the appreciation by the Court that the degree of interest on the part of the public in actions of the administration varies in proportion to the extent to which such decisions are likely to affect the public or sections of it. The Supreme Constitutional Court adopted a practical test to chart the line of demarcation between decisions in the domain of public and private law. It revolves round the primary object of the act or decision. If the decision is primarily aimed to promote a public purpose it falls in the domain of public law; otherwise in that of private law. Naturally the public has a livelier interest in public purposes." 15 20 25 30

Τα πιο πάνω λεχθέντα υιοθετήθηκαν στην *Machlouzarides v. Republic* (1985) 3 CLR 2342, στη σελ. 2346 και τα υιοθετούμε και εμείς για τους σκοπούς της παρούσας υπόθεσης. (Επίσης βλ. *Hellenic Bank Ltd v. Republic* (1986) 3 CLR 481). 35

Ο λόγος (ratio) της *Photiades* είναι ότι οι αποφάσεις

της Εφόρου στην άσκηση των εξουσιών που της παρέχει ο
περί Ομορρύθμων και Ετερορρύθμων Εταιρειών και
Εμπορικών Επωνυμιών Νόμος, Κεφ. 116, σε σχέση με εγ-
γραφή ομόρρυθμης εταιρείας, ανάγονται στη σφαίρα του
5 Ιδιωτικού Δικαίου.

Δεν περιορίζεται ο λόγος της *Photiades* στα συγκεκριμι-
μένα γεγονότα εκείνης της έφεσης ή σε οποιαδήποτε τμή-
ματα των εξουσιών της Εφόρου.

10 Θέματα συνεταιρισμού αφορούν κατά κύριο λόγο ιδιω-
τικά δικαιώματα και με βάση τις αποφάσεις *Antonίου*,
Machlouzarides και *Hellenic* (ανωτέρω), το πεδίο του Δη-
μοσίου Δικαίου διακρίνεται από το Ιδιωτικό Δίκαιο ανά-
λογα με το σκοπό τον οποίο η νομοθεσία αποβλέπει να
15 προάξει και το ενδιαφέρον του κοινού στη συγκεκριμένη
λειτουργία και αποφάσεις.

Για τους ίδιους ακριβώς λόγους και στην παρούσα
υπόθεση η ενέργεια της Εφόρου εμπίπτει στα πλαίσια του
Ιδιωτικού Δικαίου και συνεπώς, δεν υπόκειται σε αναθεώ-
ρηση με βάση το άρθρο 146.1 του Συντάγματος. Η απόφα-
20 ση του πρωτόδικου Δικαστηρίου είναι ορθή.

Η έφεση απορρίπτεται με έξοδα.